

พระราชบัญญัติ

การฉกฉวยที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๑๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓

เป็นปีที่ ๒๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฉกฉวย
ที่ดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดัง
ต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๖

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
การฉกฉวยที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗
ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การฉกฉวยที่ดิน” หมายความว่า กิจกรรมที่บุคคล
หลายคนตกลง เข้ากัน เพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการ
จัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคล
หนึ่งบุคคลใดที่ตกลง เข้ากันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้
ประสงค์จะหาทำไรเพื่อแบ่งปันกัน

“สมาคมฉกฉวยที่ดิน” หมายความว่า สมาคม
ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมการฉกฉวยที่ดิน

“เงินค่าสมัคร” หมายความว่า เงินค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“เงินสงเคราะห์” หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพหรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่ แล้วแต่กรณี

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทย
มาตรา ๕ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์และการฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ใช้คำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ฌาปนกิจสงเคราะห์” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

มาตรา ๖ ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์เป็นนายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ และเป็นนายทะเบียนสมาคม

ฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.ที่ประจำท้องที่กรุงเทพมหานคร ส่วนนาย
ทะเบียนสมาคมฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.ที่ประจำท้องที่อื่นให้รัฐมนตรี
แต่งตั้งขึ้นตามความจำเป็น

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระ
ราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อ
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การจัดตั้งสมาคมฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.

มาตรา ๘ สมาคมฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.จะมีขึ้นได้โดยอาศัย
อำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

สมาคมฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.จะมีวัตถุประสงค์นอกจาก
การฉก.ป.น.ก.ส.ก.ระห.ด้วยมิได้

มาตรา ๕ สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ต้องมีข้อบังคับและต้องจดทะเบียนเมื่อได้จดทะเบียนแล้ว สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๐ การตั้งสาขาสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑ การขอจดทะเบียนสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์นั้น ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนยื่นคำขอต่อนายทะเบียนประจำท้องที่ที่จะตั้งสำนักงานสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ หรือนายทะเบียนกลาง ถ้าไม่มีนายทะเบียนประจำท้องที่ในท้องที่นั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง พร้อมด้วยข้อบังคับของสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์อย่างน้อยสามฉบับ

มาตรา ๑๒ ในการขอจดทะเบียนนั้น ถ้าได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ มีข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา ๑๕ และข้อบังคับนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ กับทั้งผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ทุกคนเป็นผู้มีหลักฐานสมควร แก่วัตถุประสงค์ของสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ ให้นาย

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

ทะเบียนรับจดทะเบียนได้ และให้ออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แก่สมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์นั้น

ถ้านายทะเบียนเห็นว่า จะรับจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมิได้ ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน และแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียนไปยังผู้ขอจดทะเบียนโดยมิชักช้า ผู้ขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้น ต่อปลัดกระทรวงได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ ให้นายทะเบียนกลางสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์ประกาศการจดทะเบียนสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ข้อบังคับของสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์อย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ซึ่งต้องมีคำว่า “สมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์” กำกับไว้กับชื่อนั้นด้วย

(๒) วัตถุประสงค์

- (๓) ที่ตั้งสำนักงาน
- (๔) วิธีรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ
- (๕) อัตราเงินค่าสมัครและอัตราเงินสงเคราะห์และวิธีการชำระเงินนั้น
- (๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๗) วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพหรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว
- (๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้จ่ายและการเก็บรักษาเงิน
- (๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่
- (๑๐) ข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคม ฅาปนกิจสงเคราะห์ จะกระทำไดัก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับจดทะเบียนการแก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมฅาปนกิจสงเคราะห์ได้ ในเมื่อเห็นว่าการแก้ไขหรือเพิ่มเติมนั้นขัดต่อวัตถุประสงค์ของสมาคม ฅาปนกิจสงเคราะห์หรือขัดต่อกฎหมาย

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์จะยังไม่มีผลใช้บังคับจนกว่านายทะเบียนจะได้รับจดทะเบียนแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ สมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นภาษาไทยอ่านได้ชัดเจนติดไว้ที่หน้าสำนักงาน และต้องติดใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนไว้ที่สำนักงานในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้นายทะเบียนออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้เมื่อสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ร้องขอ

หมวด ๓

การดำเนินกิจการสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์

มาตรา ๑๘ ให้สมาคมอาปนกิจสงเคราะห์มีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์และเป็น

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

ผู้แทนของสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๑๕ การตั้งกรรมการและการเปลี่ยนตัวกรรมการให้ทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

มาตรา ๒๐ ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ นัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่จดทะเบียนสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อตั้งคณะกรรมการและมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการ

การประชุมใหญ่สามัญครั้งต่อไป ให้คณะกรรมการเรียกประชุมปีละหนึ่งครั้ง แต่ทั้งนี้จะกำหนดไว้ในข้อบังคับให้เรียกประชุมมากกว่านั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้แต่จะเห็นสมควร

สมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน จะทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อการหนึ่งการใดเมื่อใดก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกเป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้

มาตรา ๒๒ การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกลงมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าในการประชุมนัดแรกสมาชิกลงมาไม่ครบองค์ประชุม หากการประชุมนั้นได้นัดโดยสมาชิกร้องขอ ให้เลิกประชุม ถ้าการประชุมนั้นมิใช่โดยสมาชิกร้องขอ ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วัน การประชุมครั้งหลังนี้ ไม่บังคับว่าจำเป็นต้องครบองค์ประชุม

มาตรา ๒๓ ในการประชุมใหญ่ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้า

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๕

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๓

คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๔ สมาชิกจะมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุมใหญ่ และออกเสียงแทนตนก็ได้ แต่การมอบฉันทะเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือ

มาตรา ๒๕ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่อาจเข้าร่วมการประชุมใหญ่ของสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ และอาจชี้แจงแสดงข้อคิดเห็นแก่ที่ประชุมใหญ่ได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้สมาคมมาปนกิจสงเคราะห์เรียกเก็บเงินอื่นใดจากสมาชิกนอกเหนือจากเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง และเงินสงเคราะห์

เงินค่าสมัครให้เรียกเก็บจากผู้ซึ่งสมัครเข้าเป็นสมาชิกในครั้งแรกเพียงครั้งเดียวตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และต้องไม่เกินคนละห้าสิบบาท

เงินค่าบำรุงให้เรียกเก็บจากสมาชิกเป็นรายเดือนหรือรายปีตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และต้องไม่เกินคนละยี่สิบห้าบาทต่อปี

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๖

เงินสงเคราะห์ให้เรียกเก็บได้ตามจำนวนสมาชิกที่ตาย ตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และต้องไม่เกินรายละยี่สิบบาท

สมาคมอาจปนกิจสงเคราะห์อาจเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ไว้ล่วงหน้าเพื่อสำรองจ่ายเป็นค่าจัดการศพได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่ประชุมใหญ่กำหนด

ในกรณีที่สมาคมปนกิจสงเคราะห์เล็ก หรือสมาชิกผู้ใดพ้นจากสมาชิกภาพ ให้สมาคมปนกิจสงเคราะห์คืนเงินสงเคราะห์ที่เรียกเก็บไว้ล่วงหน้าให้แก่สมาชิกเท่าที่สมาชิกผู้นั้นยังไม่ตกอยู่ในความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินสงเคราะห์ตามที่ได้จ่ายล่วงหน้าไว้ให้แล้ว

มาตรา ๒๗ สมาคมปนกิจสงเคราะห์อาจหักเงินจำนวนหนึ่งไว้จากเงินสงเคราะห์ได้ตามสมควร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสมาคมปนกิจสงเคราะห์ตามอัตราที่ประชุมใหญ่กำหนด และต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสมาคมปนกิจสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้แตกต่างกันตามฐานะของสมาคมที่มีสมาชิกมากกว่ากันก็ได้

มาตรา ๒๘ กรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างหรือเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกันจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

กรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาจได้รับเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกัน จากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้ หากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้วางระเบียบไว้ให้จ่ายได้

ระเบียบของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกัน ให้แก่กรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ต้องกระทำโดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องส่งสำเนาที่มีคำรับรองว่าถูกต้องต่อนายทะเบียน

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน ชู้ช่อง หรือจัดการโดยวิธีใด ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ให้ผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งยังมีได้จดทะเบียนโดยถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน ชู้ช่อง หรือจัดการให้บุคคลเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าจะเป็นสินจ้างหรือค่าใช้จ่ายอื่นจากการชักชวน ชู้ช่อง หรือจัดการนั้น

มาตรา ๓๑ ในการติดต่อกับสมาชิก พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอกสมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ต้องเปิดทำการตามวัน และเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามวันต่อหนึ่งสัปดาห์ และวันหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง ให้สมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ประกาศวันและเวลาเปิดทำการไว้ที่สำนักงาน

มาตรา ๓๒ สมาชิกมีสิทธิขอตรวจสอบบัญชีและเอกสารของสมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ เพื่อทราบการดำเนินกิจการของสมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ที่สำนักงานของสมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ได้ในเวลาเปิดทำการ

หมวด ๔

การควบคุมสมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์

มาตรา ๓๓ สมาคมฉะพณกิจสงเคราะห์ ต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด และให้เก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวไว้ที่สำนักงาน พร้อมทั้งหลักฐานและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงทะเบียน

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกที่มีอยู่ในวันที่ครบเก้าสิบวัน นับแต่วันที่จดทะเบียนให้แก่นายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันดังกล่าว และเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคมของทุกปี สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกตามที่เป็นอยู่ในวันสิ้นเดือนนั้น ต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันสิ้นเดือนนั้น

มาตรา ๓๔ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ต้องจัดให้มีบัญชีแสดงฐานะการเงินตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด และต้องเก็บรักษาเอกสารประกอบบัญชีแสดงให้เห็นความถูกต้องแห่งบัญชีนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๓๕ เมื่อสิ้นปีปฏิทินทุกปี สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องทำบัญชีงบดุลตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด เสนอต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปี

สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องส่งสำเนางบดุลตามวรรคหนึ่งที่มีคำรับรองว่าถูกต้องต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ และต้องแสดงไว้ที่สำนักงานเพื่อให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียตรวจสอบได้ด้วย

มาตรา ๓๖ หลักฐานเอกสารตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๓๗ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจเอกสาร หรือคัดเอกสาร หรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จากนายทะเบียน ให้ยื่นคำขอตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยดี เมื่อมีกรณีที่นายทะเบียนเห็นสมควรที่จะได้ฟังความคิดเห็นและคำวินิจฉัยของสมาชิกในปัญหาหรือกิจการใด นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ เพื่อพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาหรือกิจการนั้นได้ และให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ การประชุมใหญ่ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ถ้าได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกัน หรือได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เมื่อสมาชิกคนหนึ่งคนใดหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ นายทะเบียนมีอำนาจ

สั่งให้เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ที่เกิดขึ้นในการประชุมที่ได้เรียก หรือได้ประชุมกัน หรือที่ได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์นั้นเสียได้ การร้องขอให้เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่นั้น ถ้าสมาชิกเป็นผู้ร้องขอ ต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ กรรมการของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์คนหนึ่งคนใดมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อปลัดกระทรวงได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๐ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ เพื่อการนี้ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสำนักงานของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๒) ตั้งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสมาคม
ฌาปนกิจสงเคราะห์หรือแสดงบัญชีและเอกสารของสมาคม
ฌาปนกิจสงเคราะห์

(๓) สอบถามบุคคลใน (๒) หรือเรียกบุคคลดังกล่าว
มาเพื่อสอบถามหรือแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ
ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

มาตรา ๔๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ นายทะเบียนและพนักงาน
เจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎ
กระทรวง เมื่อผู้เกี่ยวข้องร้องขอ

หมวด ๕

การฌาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ

องค์การของรัฐและรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๔๒ ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
ใด ที่ประสงค์จะดำเนินการการฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้ปฏิบัติ
ตามระเบียบที่กำหนดในมาตรา ๔๓

มาตรา ๔๓ ให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดระเบียบการ
ขึ้นทะเบียน การดำเนินการ การควบคุม และการเลิกกิจการ

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

การฌาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจขึ้นไว้ ระเบียบนี้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้

เมื่อการฌาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ได้ขึ้นทะเบียนตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าการฌาปนกิจสงเคราะห์ดังกล่าวเป็นงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้น

หมวด ๖

การเลิกฌาปนกิจสงเคราะห์

มาตรา ๔๔ สหสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (๒) นายทะเบียนสั่งให้เลิกตามมาตรา ๔๕
- (๓) ศาลสั่งให้เลิกตามมาตรา ๔๗

เมื่อเลิกสมาคมฉกเลิกสงเคราะห์ ให้นายทะเบียนกลาง
ประกาศการเลิกในราชกิจจานุเบกษา และให้นายทะเบียนประจำ
ท้องที่ปิดประกาศที่สำนักงานสมาคมฉกเลิกสงเคราะห์ด้วย

มาตรา ๔๕ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เลิกสมาคมฉกเลิก
สงเคราะห์ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดร่วมกันยื่นคำร้องขอต่อนายทะเบียนขอให้เลิกสมาคม
ฉกเลิกสงเคราะห์พร้อมด้วยเหตุผลประกอบคำร้องขอ และ
นายทะเบียนได้สอบสวนหลักฐานตามเหตุผลประกอบคำร้องขอ
แล้วเป็นที่ปรากฏแน่ชัดว่าสมาคมฉกเลิกสงเคราะห์สมควรจะ
ต้องเลิกดำเนินการตามคำร้องขอนั้น

(๒) บุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นกรรมการของสมาคมฉกเลิก
สงเคราะห์คนหนึ่งหรือหลายคนเข้ามกระทำการในฐานะกรรม-
การของสมาคมฉกเลิกสงเคราะห์นั้น และนายทะเบียนได้มี
คำสั่งให้บุคคลดังกล่าวเลิกกระทำการในฐานะกรรมการของ
สมาคมฉกเลิกสงเคราะห์แล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ
นายทะเบียน

(๓) มีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่าการดำเนินการของ
สมาคมฉกเลิกสงเคราะห์นั้น ไม่เป็นไปโดยสุจริต และนาย

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

ทะเบียนได้สอบสวนพฤติการณ์ดังกล่าวแล้วมีเหตุผลเป็นที่
เชื่อถือได้

(๔) มีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่าการดำเนินกิจการของ
สมาคมฉกฉวยโอกาสที่จะไม่อาจจะดำเนินต่อไปได้ไม่ว่าเพราะ
เหตุใด ๆ

เมื่อนายทะเบียนสั่งเลิกสมาคมฉกฉวยโอกาสใด ให้
แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสมาคมฉก
ฉวยโอกาสนั้นโดยมิชักช้า

มาตรา ๔๖ กรรมการคนหนึ่งคนใดของสมาคมฉก
ฉวยโอกาสที่นายทะเบียนสั่งเลิกตามมาตรา ๔๕ มีสิทธิอุทธรณ์
ต่อปลัดกระทรวงโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายใน
สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้นายทะเบียนส่งคำ
อุทธรณ์ต่อไปยังปลัดกระทรวงโดยมิชักช้า

คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่นายทะเบียนต้องดำเนินการตาม
มาตรา ๔๕ แต่นายทะเบียนเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามอำนาจ
หน้าที่นั้นเมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ ศาลอาจสั่งให้เลิกสมาคม
ฉกฉวยโอกาสเสียก็ได้

มาตรา ๔๘ เมื่อสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ใดต้องเลิก ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้มีการชำระบัญชีสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์นั้น และให้นำความในบรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่ จะแบ่งให้แก่สมาชิกสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ไม่ได้ ทรัพย์สินนั้นจะต้องโอนไปให้แก่นิติบุคคลอื่นตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์ หรือตามที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติไว้หรือถ้ามิได้ระบุไว้ในข้อบังคับและที่ประชุมใหญ่มิได้มีมติไว้ ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของรัฐ

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดดำเนินการการมาปนกิจสงเคราะห์โดยมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์หรือขึ้นทะเบียนการมาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเป็นสมาชิกของการฉ้อโกงสาธารณะ
โดยรู้ว่าการฉ้อโกงสาธารณะนั้นมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคม
ฉ้อโกงสาธารณะหรือขึ้นทะเบียนการฉ้อโกงสาธารณะตาม
พระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดใช้คำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ฉ้อโกง
สาธารณะ” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกันอันเป็นการ
ฝ่าฝืนมาตรา ๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และ
ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งร้อยบาท จนกว่าจะได้เลิกใช้

มาตรา ๕๓ สมาคมฉ้อโกงสาธารณะใดไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๔ สมาคมฉ้อโกงสาธารณะใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖
วรรคหนึ่ง หรือเรียกเก็บเงินจากผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกหรือ
สมาชิกเกินกว่าที่กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคสอง
วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
สองพันบาท

มาตรา ๕๕ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้หักเงินไว้จากเงินสงเคราะห์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เกินกว่าที่กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๕๖ กรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ผู้ใดรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์โดยไม่มีสิทธิที่จะรับได้ตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ ถ้าการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๕๙ ผู้ใดแบ่งหรือโอนทรัพย์สินที่เหลืออยู่เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ให้แก่บุคคลใดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๙ ต้อง

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์นั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ ให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ที่ดำเนินกิจการการฌาปนกิจสงเคราะห์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมีได้จดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามกฎหมายที่อุกยกเลิกในมาตรา ๓ ขึ้นทะเบียนการฌาปนกิจสงเคราะห์ต่อกรมประชาสงเคราะห์ตามระเบียบที่กำหนดในมาตรา ๔๓ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามกฎหมายที่อุก

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๐

เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๙๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๓

ยกเลิกในมาตรา ๓ ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะขอจดทะเบียนสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้กระทำได้และให้ถือว่าคำขอจดทะเบียนสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ที่ขึ้นไว้นั้นเป็นคำขอจดทะเบียนตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายที่ถูกยกเลิกในมาตรา ๓ เป็นสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ทุกประการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	คำขอจดทะเบียนสมาคม
ฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๒)	คำขอจดทะเบียนแก้ไข
หรือเพิ่มเติมข้อบังคับของ
สมาคมฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓)	คำขอจดทะเบียนตั้งหรือ
เปลี่ยนตัวกรรมการของ
สมาคมฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๔)	คำขอตรวจหรือคัดเอกสารเกี่ยว
กับสมาคมฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๕)	คำขอเกี่ยวกับสมาคมฉะปณกิจ
สงเคราะห์อย่างอื่นนอกจาก
(๑) (๒) (๓) และ (๔)	ฉบับละ ๕ บาท
(๖)	ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน
สมาคมฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๗)	ใบแทนใบสำคัญแสดงการ
จดทะเบียนสมาคมฉะปณกิจ
สงเคราะห์	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๘)	การรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับ
สมาคมฉะปณกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๕ บาท

เล่ม ๔๑ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๓

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปรากฏว่า ส่วนราชการ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ไม่สามารถดำเนินกิจการการดำเนินงานกิจสงเคราะห์ให้เป็นไปตามรูปของสมาคมดำเนินงานกิจสงเคราะห์ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ ประกอบกับบทบัญญัติบางข้อแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติด้วย สมควรปรับปรุงประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว เพื่อให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินกิจการการดำเนินงานกิจสงเคราะห์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น